

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Manuale Pastorum Sive Instructio Practica Neoparochorum

Dirckinck, Johann

Treviris, 1702

Caput. 4. De officio divino seu Horis Pastor.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51873](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51873)

308 *De Officio, seu Horis*
renovando, nunc petendo auxilium,
nunc gratias agendo, pro veritatis in-
telligentia. Atque ut paucis com-
plectamur, Pastor ante studium, inten-
tionem puram præmittat, sub studio
affectus pios & aspirationes misceat;
post studium laborem suum Christo
offerat; ut veram sapientiam & sci-
entiam Sanctorum acquirat: quò S.
Hieronymi documentum serviet:
*Sic stude tanquam semper victurus, sic
vive tanquam semper moriturus.*

CAPUT IV.

De Officio, seu Horis canonicis Pastoris.

Solennis ille publicæ orationis ri-
tus, seu Horæ canonicæ, pen sum
sunt, & officium Sacerdotum atque
Pastorum; ut velex ipso nomine, di-
ligentiam & curam magnam sibi ad-
hibendam esse intelligant, quò debitâ
pietate ac devotione illud persolvant:
quem in finem sequentia perpendere
juverit.

De Authore Officii.

Author

Author hujus officii est Spiritus Sanctus, qui per Ecclesiam, ab ejus initiis, talem precandi methodum concinnavit, tamque sapienter disposuit, ut sive materiam ejus, sive formam, sive finem spectes; nihil vel ad Dei gloriam, melius, vel ad Ecclesiasticorum pietatem excitandam efficacius, vel ad populi devotionem divinius institui valuerit.

De fine Officii.

Officii finis, est gloria Divinæ Majestatis: eâ namque de causa, ad Psalmorum calem, *Gloria Patri*, atrexitur: Deinde intendit Spiritus Sanctus, ut quemadmodum Ecclesia communi sacrificio; ita quoque communi ac publicâ oratione gauderet: quâ & pro beneficiis quotidianis, Numini supremo grates referret, & in necessitatibus publicis subsidium obtineret: publicæ enim, preces, uti Deo gratiores accidunt, sic & facilius impetrant.

De dignitate Officii.

Ea autem est hujus orationis publi-

cæ dignitas & præstantia; ut post divinissimum Sacrificium, munus nullum dignius in Ecclesia reperiatur: si enim illud debitè persolvamus; Numen cœleste placamus, & ad misericordiam flectimus; Angelorum munus usurpamus, supernam Patriam lætitiâ perfundimus, ac Dæmonum ferociam cohibemus.

De tempore Officii.

Nisi charitas, aut necessitas aliud suadeat, congruo tempore officium exhibendum est, secundum consuetudinem Ecclesiæ, aut virorum spiritualium, inter quos degimus, morem: si enim Domini sæculares, obsequia tempore importuno sibi delata, respuunt; quantò magis Universorum Dominus? Unde S. Severinum Episcopum, per acri ignis purgantis supplicio mulctatum legimus, apud S. Petrum Damiani L. de mirac. quòd, ut aula regis negotiis, per diem, vacaret liberiùs, horas omnes, matutino tempore, recitare sit solitus. Neque
etiam

etiam termini temporis ita coarctandi sunt, ut hoc pensum cum festinatione decurrere necesse sit.

De loco Officii.

Quanquam oratio mentalis, æquè ac vocalis, si necessitas instet, ubique locorum institui potest: Daniel enim in lacu leonum, Job in fimeto, Latro in cruce, Petrus & Paulus in carcere preces fudère: locus tamen proprius, si plures simul psallant, est chorus: si verò Pastor privatim horarium pensum persolvat; locus aptus est, vel templum, coram sanctissimo Sacramento, inter Angelos illic Regi suo assistentes, eumque laudantes; vel musæum; vel alia pars honesta Domûs, in qua nihil sit, quod dignitatem tanti muneris offendat.

De situ corporis.

Dum Parochus in choro psallit, situs corporis sit is, quem præscribit Ecclesia, qui que vitæ probatæ Ecclesiasticis in usu est: ibidémque versetur sine ulla singularitatis nota, sine ullo
immo-

immodestia siguo, aut indicio levitatis: at cùm solus ac seorsim precatur, aut genuflexus, si vires corporis ferant, aut stans, quod spiritui Ecclesie conformius est, aut si senium, infirmitas, aut fatigatio gravet, humiliter sedens preces horarias fundat: nam illas persolvere, aut immodestè sedendo, aut in lecto cubando, aut temerè huc illucque discurrendo, signum est, fidei modicissimæ & cordis irreverentissimi, quod Majestatis Divinæ præsentiam nesciat ponderare: si sic Regem aut Episcopum alloqui non audeat, quomodo Numen supremum alloqui non erubescit?

De intentione.

Quemadmodum Pastor seu Sacerdos quilibet, hoc officio fungens, non unam personam sustinet; ita non una sit ejus intentio: nam prout Dei ipsius vicem tenet, ejusque quoddam instrumentum est, ad ejus laudes divino modo celebrandas accedit: ut autem Christi Domini, vel Frater est,
vel

vel membrum, ejus vitâ vivens; ad illius imitationem, Deum supremo cultu venerari intendit, tanquam ejus Filius: ut verò Ecclesiæ Minister est & Legatus, non tantùm ejus nomine; sed etiam præscriptis ab ea verbis, Deo satisfacit, & divina ei beneficia impetrat: eo enim fine, ab Ecclesia instituta est hæc oratio. Denique ut est persona privata, potest publicæ & ab Ecclesia præscriptæ orationi, privatam quoque intentionem adjungere, quâ pro se etiam, Deo, ut summo suo Principi, satisfaciat, eum laudet, colat, & sibi, aliisque, quibus libuerit, divina beneficia impetret. Præter hæc verò harum intentionum, Vide superius p. 1. c. 4. ubi actum est de intentione Pastoris.

De Devotione.

Devotionem plurimùm promovebit, si oraturus, mentem præviâ aliquâ oratione, vel piâ consideratione recolligat: ejusmodi oratio est, quæ incipit: *Aperi Domine os meum, &*

O

passim

passim reperitur in Breviario. Consideratiunculas breves, horario pensio pramittendas suggesti duodenas in Horologio sacerdotali, prater varias intentiones, ibidem reperiendas. *Prusquam incipiatur Officium*, ait S. Bonaventura Tract. de interiore homine c. 1. *prevenire studeas si potes, ut cor ad aliquam devotionem sit aptatum, quando officium inchoatur: ideo enim tam desides & tepidi sumus in Divino Officio, quia ante nos sumus in aliqua devotione excitati, atque ita sicut intravimus frigidi, eximus corde dissoluti. Stude initio cogitationes vagas abjicere, & intende his, que psalluntur; alioquin tumultus earum vix poteris effugere.*

Confert quoque non parum ad devotionem, si verba singula benè proferas: ea non trances, aut dimidies, celeriterque pronuncies; sed integrè distinctè, & appositè ad intelligendum efferas: ad quod multum valet actualis reverentia, ex viva Dei presentis memoria, nata: quis enim Re-

gem

gem verba præcipitando, aut trun-
cando alloqui non veretur?

Juvat etiam inter psallendum eos
in anima affectus excitare, quos re-
gius Propheta sentiebat: id est: cum
eo laudante, Deum laudare, cum aman-
te, amare; cum deprecante, depre-
cari; cum humiliante, se deprimere,
cum metuente, timere: docet hoc S.
Augustinus conc. 9. ad psalmum 30.
dum ait. *Et si psalmus orat, orate; si
gemit, gemite; si gratulatur, gaudete; si
sperat, sperate; si timet, timete: omnia
enim, quæ hic conscripta sunt, speculum
nostrum sunt.* Hoc si præstiterit Pa-
stor, totum intellectum & affectum ad
Deum adorandum applicabit nec ex
illis erit, de quibus dictum est: *Popu-
lus hic labiis me honorat, cor autem eo-
rum longè est à me.* Matth. 15. 18. Sed
potiùs ex illis, qui psallunt *spiritu*,
psallunt & *mente*: *spiritu*, id est voce,
quæ in aëre recipitur, & *mente*, ist est,
intellectu & voluntate: hâc ratione
Choros angelicos æmulabitur.

De attentione

Officium non distractè, & quasi aliud agendo, persolvendum est; sed vel ad verba, vel ad sensum, vel ad Deum attendendo; vel quod perfectius est, ternis hisce attentionibus simul junctis assuescendo; Piissimè Thomas de Kempis de Disc. Claustr. c. 8. *Recordare dilecti tui Domini Jesu, in præsepio jacentis, aut in cruce pendentis, aut in cælo ad dexteram Patris sedentis; tanquam coram eo assisteres, & cantares. Ipse sit in corde tuo, & in labiis tuis, ad pronuntiandum aperte & distinctè verba Spiritus Sancti, cujus ope & arte divinum Officium ordinatum est. Statue Jesum ad dextram, & Mariam ad sinistram, & omnes Sanctos in circuitu eorum. Omnes Fratres tui, sint tanquam Angeli Dei: & cum quibus nunc psallis in terris, spera etiam te cantaturum in cælis.*

Denique mirificè attentionem promovet intelligentia psalmorum, pro qua

qua assequenda, legi potest S. Augustinus in psalmos, Bellarminus, Thomas le Blanc. & alii. Quod si Pastor hac methodo officium persolverit, miram utilitatem persentiet, & non minùs ex hac ecclesiastica oratione vocali, quàm ex mentali proficiet.

CAPUT V.

De Confessione Pastoris.

A Nimarum Curator, peccata expiaturus, conscientia latebras excutiat, & quæ cogitatione, verbo, opere, & omissione, admisit peccata observet aut annotet. Neque prætereant peccata aliena, sibi meritò imputanda; ut quòd corrigenda in subditis, non correxerit, abusus non sustulerit, scandala non amoverit, aliàque hujusmodi.

Neque etiam oblivioni tradat, peccata quodammodo occulta, & ex ignorantia vel inadvertentia culpabili commissa; qualia videntur esse: sa-

O 3

cerdo-